

จดหมายข่าว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

10.2026 October

ฉบับเดือน ตุลาคม

ระดมทัพเกษตรฯ ลุยช่วยน้ำท่วม กทม.-ปริมณฑล
สั่งเร่งระบายน้ำ พร้อมแผนฟื้นฟูหลังน้ำลด

เปิดจากปีงบ 70 ลุย 5 นโยบายหลัก
เร่งเยียวยาผู้ประสบภัย 48 จว. ดัน Big Data
เชื่อมฐานข้อมูลเกษตรกร

เดินหน้าปรับระบบชลประทานเจ้าพระยา
ฝั่งตะวันออกตอนล่าง เพิ่มศักยภาพระบายน้ำ
กักเก็บน้ำ รับมือน้ำท่วม แล้ง

ก.เกษตรฯ ประกาศความพร้อม 100% เปรียบเทียบของดี จัด 'พืชสวนโลกอุดรธานี 2569'
ชวนสัมผัสพืชความยิ่งใหญ่ 1 พ.ย.นี้ บนพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งแรกของโลก

เกษตรไทยผงาดบนเวทีโลก เปิด "Thailand Pavilion"
ร่วม GREEN×EXPO 2027 ญี่ปุ่น ขยายตลาด-ท่องเที่ยว

"สุริยะ" ระดมทัพเกษตรฯ ลุยช่วยน้ำท่วม กทม.-ปริมณฑล สั่งเร่งระบายน้ำ ส่งเสบียงถึงชุมชน พร้อมวางแผนฟื้นฟูเกษตรกรหลังน้ำลด

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รมว.กษ. เปิดเผยถึงภาพรวมการช่วยเหลือประชาชนและเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยในช่วงที่ผ่านมา ว่า กษ. ได้ระดมกำลังทุกหน่วยงานในสังกัด บูรณาการความช่วยเหลือทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ที่มีความห่วงใยประชาชนผู้ประสบภัย โดยกำชับให้ทุกหน่วยงานเร่งเข้าช่วยเหลือพื้นที่วิกฤตเป็นลำดับแรก ทั้งการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ เครื่องจักรกล เครื่องสูบน้ำ เรือ อาหาร น้ำดื่ม และถุงยังชีพ ควบคู่กับการบริหารจัดการน้ำเพื่อลดผลกระทบต่อชุมชน และพื้นที่การเกษตร พร้อมสั่งการให้กรมชลประทานประสานสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ติดตามสถานการณ์ฝนและปริมาณน้ำอย่างใกล้ชิด เพื่อปรับแผนการระบายน้ำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่

สำหรับการช่วยเหลือประชาชนในกรุงเทพมหานคร นายสุริยะ ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมจุดบริการประชาชนบริเวณตลาดน้ำ อ.ต.ก. ซึ่งจัดตั้งเป็นจุดแจกจ่ายอาหารพร้อมรับประทานและผลไม้จากเกษตรกร พร้อมเปิดพื้นที่จอดรถชั่วคราวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและลงพื้นที่การเคหะชุมชนออกเงิน เขตสายไหม ซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่กว่า 10,000 คน เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำท่วมขังและรับฟังปัญหาจากประชาชนโดยตรง พร้อมสั่งกรมชลประทานสนับสนุนเครื่องสูบน้ำ 3 เครื่อง เร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ โดยระดมถุงยังชีพจากหน่วยงานในสังกัดรวม 2,100 ชุด พร้อมไข่ไก่ 1,000 ชุด ข้าวกล่อง 1,000 กล่อง ข้าวเหนียวหยาบ 1,000 ชุด อาหารสัตว์เลี้ยง และสารบำบัดน้ำเสีย พด.6 อีก 2,000 ลิตร เพื่อช่วยเหลือประชาชนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ยังเดินทางผลักดันโครงการระบายน้ำชยันต-ป่าสัก-อ่าวไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระยะยาว และลดความเสี่ยงอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ด้านนายวัชรพล ขาวขำ รมช.กษ. ได้ขับเคลื่อนมาตรการรับมืออุทกภัยเชิงรุก โดยสั่งการให้กรมประมงจัดตั้งชุดเฉพาะกิจ พร้อมระดมเจ้าหน้าที่ 120 นาย รถยนต์ 30 คัน และเรือตรวจการประมง 30 ลำ เตรียมปฏิบัติการกิจช่วยเหลือประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดเสี่ยงภัย พร้อมกำชับ ส.ป.ก. ติดตามผลกระทบต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และมอบหมายให้ อ.ต.ก. เปิดพื้นที่จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรโดยตรงจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค เพื่อลดความเสียหายของผลผลิตและบรรเทาภาระค่าครองชีพ รวมถึงจัดตั้งจุดรับบริจาคสิ่งของจำเป็นและเตรียมพื้นที่รองรับผู้ประสบภัยในต่างจังหวัด

ขณะเดียวกัน นายวัชรพลได้นำหน่วยงานในสังกัดลงพื้นที่ช่วยเหลือประชาชนในกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันออกอย่างต่อเนื่อง ทั้งชุมชนสุเหร่าแดงและสวนสยาม เขตคันนายาว รวมถึงพื้นที่ลาดกระบัง สายไหม มีนบุรี และหลักสี่ โดยนำอาหาร น้ำดื่ม และนมยูเอชทีไทย-เดนมาร์ก

กระจายสู่ชุมชนที่มีน้ำท่วมขังสูง โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ผู้ป่วยติดเตียง เด็กเล็ก และผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังลงพื้นที่การเคหะร่มเกล้า เขตลาดกระบัง พร้อมสนับสนุนอาหารกล่อง 1,000 กล่อง และนม 500 ลิ้ง หรือประมาณ 18,000 กล่อง โดยใช้เรือยางกรมประมง 5 ลำ ลำเลียงสิ่งของเข้าถึงครัวเรือนที่ถูกน้ำท่วมตัดขาดเส้นทางสัญจร พร้อมเตรียมสนับสนุนจุลินทรีย์ชีวภาพเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำเน่าเสียในชุมชน

นอกจากนี้ นายวัชรพล ยังลงพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ทั้งอำเภอเมืองปทุมธานีและอำเภอสสามโคก เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ประเมินความเสี่ยงพื้นที่นอกคันกั้นน้ำ และรับฟังความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกพืช ผู้เลี้ยงสัตว์ และผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมแนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มต่ำเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตและเคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยงไปยังพื้นที่ปลอดภัย ตลอดจนติดตามการสำรวจความเสียหายและหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย รวมทั้งเตรียมใช้พื้นที่ อ.ต.ก. ในกรุงเทพมหานคร พืชณุโลก และนครสวรรค์ เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรจากแหล่งผลิตโดยตรง เพื่อลดผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงอุทกภัย

ขณะที่นางสาวปิยะรัฐชย์ ตียะไพรัช รมช.กษ. ได้เร่งลงพื้นที่ติดตามการช่วยเหลือประชาชน โดยนำคณะผู้บริหารและหน่วยงานในสังกัดลงพื้นที่บริเวณแยกนิค้ำและซอยเสรีไทย 57 กรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนอาหารและน้ำดื่มแก่ผู้ประสบภัย ก่อนเดินทางไปจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำและการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ พร้อมนั่งเรือข้ามอ่าวยังชีพแก่ประชาชนบริเวณสุเหร่าหน้าตลาดสุเหร่าแดง ชุมชนริมคลองประเวศบุรีรมย์ และสุเหร่าโรงห้า อำเภอมะขาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นพบปะประชาชนในอำเภอรามราช รับฟังผลกระทบด้านการเกษตรและให้กำลังใจเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมติดตามการระบายน้ำบริเวณสะพานฉะเชิงเทราเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

อีกทั้ง ได้ลงพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี มอบถุงยังชีพแก่ผู้ประสบอุทกภัย 800 ชุด พร้อมติดตามสถานการณ์น้ำในลุ่มน้ำท่าจีน ซึ่งมีปริมาณน้ำหลากเข้าสู่แม่น้ำและคลองสายหลักอย่างต่อเนื่อง

โดยกรมชลประทานเร่งบริหารจัดการน้ำผ่านระบบคลองเชื่อมโยงแบบ “ก้างปลา” เพื่อรับ ผัน กระจาย และกักเก็บน้ำเข้าสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและพื้นที่ทุ่งรับน้ำ อาทิ บึงฉวาก บึงลาดน้ำเตียน ทุ่งเจ้าเจ็ด และทุ่งโพธิ์พระยา เพื่อลดปริมาณน้ำในแม่น้ำท่าจีนและบรรเทาผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจ พร้อมลงพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง เยี่ยมเยียนและมอบถุงยังชีพแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัย ตลอดจนรับฟังสถานการณ์เพื่อเตรียมรับมือน้ำระลอกใหม่ ทั้งนี้ กษ. ยังคงเดินหน้าบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งการเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ การเร่งระบายน้ำท่วมขัง การส่งความช่วยเหลือให้เข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะชุมชนที่ได้รับผลกระทบหนักและกลุ่มเปราะบาง ควบคู่กับการสำรวจความเสียหายด้านการเกษตร เพื่อเตรียมมาตรการเยียวยาและฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรสามารถกลับมาประกอบอาชีพได้โดยเร็ว

"สุริยะ" เปิดจากปีงบ 70 ลุย 5 นโยบายหลัก เร่งเยียวยาเกษตรกร 48 จว. ดัน Big Data เชื่อมฐานข้อมูลเกษตรกร

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รมว.กษ. เป็นประธานการประชุมผู้บริหาร กษ. ครั้งที่ 1/2569 ณ ห้องประชุม กษ. เพื่อขับเคลื่อนภารกิจปีงบประมาณ 2570 ภายใต้วิสัยทัศน์ “ยกกำลังประเทศไทย” และ “เกษตรกรยกกำลัง 2” ผ่าน 5 นโยบายหลัก ได้แก่ ยกระดับเครื่องมือการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพิ่มรายได้และฐานะการเงินพัฒนาคนและสถาบันเกษตรกร ขับเคลื่อนตลาดนำการผลิต และเสริมความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ พร้อมกำชับทุกหน่วยงานเร่งจัดทำแผนงานที่เห็นผลเป็นรูปธรรม (Quick Win) ภายใน 90 วันแรก

ทั้งนี้ รมว.กษ. ให้ความสำคัญกับการเร่งเยียวยาเกษตรกรประสบอุทกภัย 48 จังหวัด กว่า 21,000 ราย พื้นที่เสียหายกว่า 173,000 ไร่ ผ่าน 5 มาตรการเร่งด่วน ได้แก่ จ่ายเงินเยียวยาผ่านระบบดิจิทัล พักหนี้และเสริมสภาพคล่อง ฟันฟูลอาชีพ ฉีควัคซีนด้านปศุสัตว์และพืช และวางแผนเพาะปลูกตามปริมาณน้ำ พร้อมเตรียมรับมือความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ สินค้าเกษตรผิดกฎหมาย อุปสรรคทางการค้า ต้นทุนการผลิต แรงงาน และหนี้สิน โดยเน้นนำเทคโนโลยีและ AI เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และวัดผลสัมฤทธิ์จากรายได้และต้นทุนของเกษตรกร

สำหรับแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรประสบภัย โดยผู้ขึ้นทะเบียนจะได้รับเงินเยียวยาตามระเบียบ ส่วนผู้ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนจะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากงบประมาณปกติของแต่ละกรม เพื่อเร่งฟื้นฟูป่าชีพ พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบทะเบียนอย่างถูกต้อง

ทั้งนี้ รมว.กษ. กำชับทุกหน่วยงานน้อมนำแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ด้านดิน น้ำ และการเกษตร มาประยุกต์ใช้ ควบคู่กับการบริหารความเสี่ยงและป้องกันทุจริต โดยมุ่งลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้เห็นผลเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ รมว.กษ. ยังได้รับฟังรายงานจากนายพิภพ จันทศรีวงศ์ ปลัด กษ. ซึ่งนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบ Big Data และ API เชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรกรและหน่วยงานในสังกัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารนโยบาย ควบคู่กับการเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณปี 2570 อย่างโปร่งใสและคุ้มค่า

ก.เกษตรฯ ประกาศความพร้อม 100% เนรมิตหนองแด จัด 'พืชสวนโลกอุดรธานี 2569' ชวนสัมผัสความยิ่งใหญ่ 1 พ.ย.นี้ บนพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งแรกของโลก

นายวัชรพล ขาวขำ รมช.กษ. เป็นประธานแถลงข่าวการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2569 โดยมีนายพีภัทร์ จันทร์ศรีวงศ์ ปลัด กษ. พร้อมด้วยผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชน สภาหอการค้า สมาอุตสาหกรรม และสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว เข้าร่วม ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ เพื่อประกาศความพร้อมต้อนรับประชาชนและนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2569 ถึง 14 มีนาคม 2570 ณ พื้นที่ชุ่มน้ำหนองแด อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

นายวัชรพล ระบุว่า กษ. ร่วมกับจังหวัดอุดรธานีและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เร่งเตรียมความพร้อมจัดงานอย่างเต็มกำลัง ขณะนี้โครงสร้างพื้นฐานหลักและงานก่อสร้างภายในพื้นที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว 100% เหลือเพียงการตกแต่งและจัดเตรียมบูธนิทรรศการบางส่วน พร้อมเชิญชวนประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ร่วมสัมผัสมหกรรมพืชสวนระดับโลกบนแผ่นดินอีสาน

จุดเด่นของงานครั้งนี้คือการจัดมหกรรมพืชสวนโลกบนพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งแรกของโลก ครอบคลุมพื้นที่เกือบ 2,000 ไร่ ซึ่งมีผืนน้ำเป็นสัดส่วนถึง 60-70% ภายใต้แนวคิด “Diversity of Life : ความหลากหลายแห่งสรรพชีวิต” เชื่อมโยงความหลากหลายทางธรรมชาติเข้ากับภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของชาวอีสานที่ผูกพันกับสายน้ำ ภายในงานประกอบด้วยกิจกรรมการประกวดพันธุ์พืช นิทรรศการนวัตกรรมทางการเกษตร สวนองค์กรภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสวนนานาชาติกว่า 32 สวนจาก 17 ประเทศ พร้อมความร่วมมือระหว่างกรมวิชาการเกษตรและกรมประมงในการพัฒนาพื้นที่น้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมด้านประมงและพืชน้ำ

โดยคาดว่าจะมีผู้เข้าชมเฉลี่ยวันละ 20,000-30,000 คน ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ กระจายรายได้สู่ธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ พร้อมสร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยในระดับนานาชาติ โดยขณะนี้ได้รับการตอบรับอย่างคึกคัก มีการจองตั๋วเครื่องบิน โรงแรม ที่พัก และร้านอาหารล่วงหน้าจำนวนมาก ทั้งในจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดใกล้เคียง อาทิ หนองคาย หนองบัวลำพู ขอนแก่น บึงกาฬ และนครพนม

สำหรับการจัดงานครั้งนี้เป็นวาระแห่งชาติและเป็นโอกาสสำคัญในการแสดงศักยภาพของประเทศไทย โดย กษ. ให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้สู่ชุมชนเป็นอันดับแรก ทั้งการใช้วัสดุทางการเกษตรและพืชพันธุ์จากพื้นที่ การนำเสนอศิลปวัฒนธรรมของชาวอุดรธานี รวมถึงเปิดโอกาสให้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนเข้าจองบูธจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการจัดงาน

นอกจากนี้ กษ. ได้วางแผนใช้ประโยชน์พื้นที่หลังสิ้นสุดงาน หรือ Legacy Plan โดยเตรียมส่งมอบพื้นที่ทั้งหมดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีดูแลต่อ เพื่อพัฒนาเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ และศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรสำหรับเกษตรกร เยาชน และประชาชน พร้อมเตรียมเสนอ กรม. พิจารณานุมัติงบประมาณบำรุงรักษา เพื่อให้พื้นที่ได้รับการดูแลและเกิดประโยชน์ต่อเนื่องในระยะยาว

"ปิยะรัฐชย์" ดันเกษตรไทยผงาดบนเวทีโลก เปิด "Thailand Pavilion" ร่วม GREEN×EXPO 2027 ญี่ปุ่น ขยายตลาด-ท่องเที่ยว

นางสาวปิยะรัฐชย์ ดิยะไพรัช รมช.กษ. เป็นประธานแถลงข่าว การเข้าร่วมงาน International Horticultural Expo 2027 หรือ GREEN×EXPO 2027 มหกรรมพืชสวนนานาชาติระดับ A1 ณ เมือง โยโกฮามา ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 19 มีนาคม – 26 กันยายน 2570 โดยประเทศไทยเตรียมเปิดตัว Thailand Pavilion ภายใต้แนวคิด “Collaboration with Nature: Caring for Life, Cultivating the Future” หรือ “วิสัยทัศน์ของชีวิตไทยแห่งอนาคต” เพื่อนำเสนอศักยภาพเกษตรไทย ทั้งพืชสวน อาหาร สมุนไพร ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม สู่สายตานานาชาติ พร้อมสร้างโอกาสทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศ

สำหรับ Thailand Pavilion จัดแสดงบนพื้นที่ 619 ตารางเมตร ในรูปแบบ “นิทรรศการมีชีวิต” (Living Exhibition) ผสานอัตลักษณ์ไทยเข้ากับเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ ถ่ายทอดเรื่องราวตั้งแต่ผืนดินเกษตรกร ไปจนถึงสินค้าเกษตรคุณภาพและนวัตกรรมแห่งอนาคต เพื่อแสดงศักยภาพประเทศไทยในฐานะแหล่งผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน โดยงาน GREEN×EXPO 2027 จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “Scenery of the Future for Happiness” คาดว่าจะมีประเทศเข้าร่วมกว่า 175 ประเทศ และผู้เข้าชมงานประมาณ 15 ล้านคน

“การเข้าร่วมมหกรรมครั้งนี้ไม่ใช่เพียงการจัดแสดงสินค้าเกษตร แต่เป็นโอกาสนำเสนอจุดแข็งของประเทศไทย ทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ อาหาร พืชสวน และการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนเปิดตลาดใหม่ เพิ่มมูลค่าสินค้า เชื่อมโยงธุรกิจและการท่องเที่ยว พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรระหว่างไทยกับนานาชาติ” รมช.ปิยะรัฐชย์ กล่าว

ทั้งนี้ GREEN×EXPO 2027 เป็นมหกรรมพืชสวนนานาชาติระดับสูงสุดที่ได้รับการรับรองจากสมาคมผู้ผลิตพืชสวนนานาชาติ (AIPH) และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดงานมหกรรมโลก (BIE) โดยนับเป็นการจัดงานระดับ A1 ในญี่ปุ่นครั้งแรกในรอบ 27 ปี ซึ่งการเข้าร่วมของประเทศไทยยังเป็นโอกาสเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเจ้าภาพมหกรรมพืชสวนโลกนครราชสีมา พ.ศ. 2572 อีกด้วย

เกษตรฯ เดินหน้าปรับระบบชลประทานเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกตอนล่าง เพิ่มศักยภาพระบายน้ำ-กักเก็บน้ำ รับมือน้ำท่วม-ภัยแล้ง

นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ ปลัด กษ. ได้รับมอบหมาย รมว.กษ. เข้าร่วมกล่าวเปิดงาน High-Level Event: Showcasing Global Partnerships for the Lower East Chao Phraya Basin ณ โรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์ พอยท์ ลุมพินี โดยมีนายโจเซฟ ซิเคลา กรรมการธิการยุโรป ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ พร้อมผู้แทนระดับสูงจากฝรั่งเศส ธนาคารพัฒนาเอเชีย และกลุ่มธนาคารโลก เข้าร่วม เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกตอนล่าง ภายใต้นโยบายบริหารจัดการน้ำเชิงรุกของ กษ. ตามหลัก “ต้นน้ำกักเก็บ กลางน้ำชะลอ ปลายน้ำระบาย” มุ่งลดความเสี่ยง น้ำท่วมและภัยแล้ง ควบคู่กับการสร้างความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการเกษตร

นายพีภัทร์ ระบุว่า โครงการปรับปรุงระบบชลประทานเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออกตอนล่าง มุ่งยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ผ่านการปรับปรุงคลองและอาคารชลประทาน เพิ่มขีดความสามารถ ในการระบายน้ำและกักเก็บน้ำ พร้อมนำข้อมูลพยากรณ์และเทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้วางแผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อรองรับทั้งสถานการณ์ น้ำหลากและภาวะขาดแคลนน้ำ ช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนการ ผลิตได้แม่นยำและลดความเสี่ยงจากความผันผวนของปริมาณน้ำ

ขณะเดียวกัน กษ. โดยกรมชลประทาน พร้อมเดินหน้ารื้อฟื้น ความพร้อมและขับเคลื่อนโครงการอย่างโปร่งใส โดยให้ความสำคัญ กับการมีส่วนร่วมของประชาชน การดูแลผลกระทบต่อชุมชน และ การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ควบคู่กับการประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคีการพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงาน สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน อย่างทั่วถึง

ทั้งนี้ ปลัด กษ. ย้ำว่า การบริหารจัดการน้ำต้องเชื่อมโยงการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้า ด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรับมือทั้งน้ำท่วมและภัยแล้ง โดย ยึดหลักความโปร่งใสและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ พร้อมผลักดัน ความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ สร้างความมั่นคงด้านการผลิตและอาหาร ตลอดจนยกระดับคุณภาพ ชีวิตเกษตรกรในระยะยาว

หนุนข้าวคาร์บอนต่ำ

นายฤกษ์ อุตตะมะเวทิน รองปลัด กษ. เข้าร่วมการประชุมผู้บริหารระดับสูง หัวข้อ “การเงินเพื่อสภาพภูมิอากาศสำหรับระบบอาหารที่มีความยืดหยุ่น : บทเรียนจากภาคข้าวไทยและการขยายผลในวงกว้าง” ในห้วงการประชุมประจำปีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และกลุ่มธนาคารโลก ประจำปี 2569 ณ สถานเอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประจำประเทศไทย พร้อมนำเสนอแนวนโยบาย “ขับเคลื่อนด้วยตลาด นำด้วยนวัตกรรม เพิ่มรายได้ให้เกษตรกร” โดยส่งเสริมการเข้าถึงเงินทุนและเทคโนโลยีเพื่อรับมือสภาพอากาศสุดขั้ว ปรับสู่การผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ และเชื่อมโยงตลาดภาคเอกชน เพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกรรายย่อยและเสริมความมั่นคงทางอาหาร

ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรชายแดนใต้

นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองปลัด กษ. เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 2/2569 ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา และผ่านระบบออนไลน์ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานปี 2569 รับทราบแผนงานปี 2570 และพิจารณาโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2571 พร้อมเน้นย้ำให้หน่วยงานบูรณาการทำงานในกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เดียวกัน ลดความซ้ำซ้อน และส่งเสริมอาชีพตามศักยภาพของเกษตรกร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

โครงการพระราชดำริ

นายธิตี โลหะปิยะพรรณ รองปลัด กษ. เป็นประธานการประชุมคณะทำงานดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 1/2569 ณ ห้องประชุม 135 กษ. และผ่านระบบออนไลน์ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ 7 โครงการ สำหรับจัดทำรายงานทูลเกล้าฯ ถวายพร้อมหารือการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติบริเวณเกาะกลางถนนราชดำเนินนอก หน้า กษ. และทบทวนองค์ประกอบคณะทำงานฯ เพื่อขับเคลื่อนโครงการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่

กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน
และใช้จ่ายช่วยเหลือ หรือส่งเสริมเกษตรกรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
ตาม พ.ร.บ. กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554

ดอกเบ๊ยะเงินก็ออกมาก

ได้แก่
กระทรวง ทบวง กรม หรือ
ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น
และมีฐานะเป็นกรมจังหวัด
รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นๆ
ของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. องค์การเกษตรที่ไม่นับเป็นนิติบุคคล ได้แก่
สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์ปศุสัตว์ ชุมชนสหกรณ์
กลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์
2. องค์การเกษตรที่ไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่
วิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วย
การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และองค์การเกษตรกร
ว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ร้อยละ
0-2

1. การส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ เกษตรกรรมขึ้นต้น หรือผลิตภัณฑ์อาหาร
2. การส่งเสริมการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพ
3. การรักษาสีตยภาพของธรรมา และ การจำหน่าย
4. การดำเนินการที่จำเป็นและเร่งด่วน เพื่อป้องกันและขจัดภัย อันจะเป็นผลเสียหาย แก่เกษตรกร
5. การศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการผลิต ประสิทธิภาพการตลาด

1. การส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมขั้นต้น หรือผลิตภัณฑ์กึ่งอาหาร
 - การจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับเกษตรกร
 - การลงทุนในการผลิต เก็บรักษา จำหน่าย
 - การดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการผลิต รวมทั้งการส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมเกษตร
2. การศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการผลิต การแปรรูปหรือการตลาด

องค์กรเกษตรกร
ที่เป็นมิตรกับโลก
กำหนด
วางเงินกู้ขึ้นได้

ไม่เกิน 5 เท่า
ของทุนเรือนหุ้น
รวมกับกำไรสะสม
ขององค์กรเกษตร

องค์กรเกษตรกรที่ไม่เป็นมิตรกับโลก
หรือเป็นมิตรกับโลกน้อยกว่า 2 ปี
ดำเนินการจัดการตามวัตถุประสงค์ที่ออกแล้ว

ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ขึ้นไป
วางเงินกู้ไม่เกิน 1.5	วางเงินกู้ไม่เกิน 3	วางเงินกู้ไม่เกิน 5

5. **พิจารณา/อนุมัติ**
คณะกรรมการส่งเสริมการค้ากับเขตการค้าเสรี
ไม่เกิน 100 ล้านบาท
คณะรัฐมนตรี
พิจารณา
เกิน 100 ล้านบาท

"ต้องเป็นรายชื่อผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้น หรือผลิตภัณฑ์อาหาร" ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

“ผลผลิตอันเกิดจากเกษตรกรรมโดยตรงและผลพลอยได้
จากผลิตผลเกษตรกรรม”

มีนสำปะหลัง, กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่
พริกแดง และพริกขี้หนู, ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง,
ข้าวโพด และข้าวฟ่าง, พืชผัก และผลไม้ ขาและกาแฟ,
ยาสูบ, ไม้ดอกไม้ประดับและพรรณไม้, ฝ้าย,
ปลอก, หม่อน, โกลี

โค, กระบือ, แพะ, สุกร, ไก่,
นก, แมลงเศรษฐกิจ, นก,

สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง, สัตว์น้ำชายฝั่ง
น้ำจืด, สาหร่ายเพื่อการบริโภค, หอย, สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ,
จ. ป.

เก๋อทะเล

“ผลผลิตเกษตรกรรมที่ใช้เป็นอาหาร หรือส่วนประกอบของอาหารสำหรับคน หรือสัตว์ไม่ว่าจะแปรรูปแล้วหรือไม่”

 ธัญพืช, ข้าว, พืชไร่,
พืชหัว, พืชน้ำมัน, ถั่วต่าง ๆ ผัก, ผลไม้

ປະເທດລາວ
ປາກສິດວຸ

ประเภทประมง

☎ เลขที่ 3 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กทม. 10200
 🌐 www.opsmoac.go.th/fund/home
 📘 Facebook : FAF.Money/FAFmoac
 ☎ 0 2282 6797 / 0 2281 5955 ต่อ 143

"บูรณาการความร่วมมือ พัฒนาหลักสูตรเกษตรโรงเรียนประณีต ลดคาร์บอน – ฝุ่นPM2.5 ตามแนวทาง BCG Model"

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตาก ได้บูรณาการความร่วมมือกับคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรรมด้านการเพาะปลูกพืชด้วยโรงเรือนแบบประณีต เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรมคาร์บอนต่ำ ลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 และขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรมตามแนวทาง BCG Model โดยนำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ของจังหวัดตาก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568–2569 เข้าร่วมเรียนรู้ภายใต้โครงการผลิตบัณฑิตใหม่และกำลังคนที่มีสมรรถนะเพื่อตอบโจทย์ภาคการผลิตตามนโยบายปฏิรูปการอุดมศึกษาไทย

เป้าหมาย เพื่อยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเพาะปลูกพืชภายใต้โรงเรือนแบบประณีต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร โดยบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน และการจัดการปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 4 มิติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้งด้านเทคนิค การจัดการสิ่งแวดล้อม การประยุกต์ใช้โมเดลธุรกิจ และการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม ดังนี้

1. สมรรถนะทางเทคนิค (Technical Competency) เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการออกแบบ บริหารจัดการ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการผลิตพืชภายใต้โรงเรือนแบบประณีตด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) โดยคำนึงถึงแนวคิดการเปลี่ยนของเสียให้เป็นมูลค่า (Waste-to-Value) และการลดของเสียให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) รวมถึงหลักการเกษตรคาร์บอนต่ำ และการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากฝุ่น PM2.5 ในระดับมืออาชีพ

2. การประยุกต์ใช้โมเดลธุรกิจ (Business Model Application) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินธุรกิจเกษตรตามแนวทาง BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) โดยเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตและของเสีย (Waste-to-Value) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

3. การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้หลักการเกษตร

คาร์บอนต่ำ รวมถึงแนวทางการลดฝุ่น PM2.5 ในกระบวนการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสร้างผลกระทบต่อสังคม (Social Impact) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ (Competent) ในการขับเคลื่อนเกษตรกรรมตามแนวทาง BCG Model อันจะนำไปสู่การสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชน

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรมีระยะเวลาการเรียนรู้รวม 66 ชั่วโมง ประกอบด้วย 3 โมดูลหลัก (Micro-Credential) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญสำหรับเกษตรกรในยุคปัจจุบัน ดังนี้

1. ผู้ช่วยนักวิเคราะห์คาร์บอนฟุตพริ้นท์และ PM2.5 เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการเกษตร โดยเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนและฝุ่น PM2.5 ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลคาร์บอนฟุตพริ้นท์ รวมถึงแนวทางการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและฝุ่น PM2.5 จากกิจกรรมทางการเกษตร

2. ผู้จัดการโรงเรือนประณีตอัจฉริยะ เน้นการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการโรงเรือนแบบประณีตด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี IoT ในการควบคุมสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือน การวิเคราะห์ข้อมูลจากเซ็นเซอร์เพื่อบริหารจัดการธาตุอาหารและน้ำ รวมถึงการแก้ไขปัญหาทางเทคนิคในระบบโรงเรือนอัจฉริยะ

3. ผู้ประกอบการเกษตร BCG และความยั่งยืน เน้นการประยุกต์ใช้แนวคิด BCG Model ในการดำเนินธุรกิจเกษตร ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนธุรกิจและการตลาดผลิตภัณฑ์เกษตรตามแนวคิด BCG Model รวมถึงการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ในการจัดการของเสียจากโรงเรือน และการนำเสนอแผนธุรกิจและผลการดำเนินงานโครงการเกษตรคาร์บอนต่ำ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

1. ผู้เรียนสามารถออกแบบ บริหารจัดการ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการผลิตพืชภายใต้โรงเรือนแบบประณีตด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ โดยคำนึงถึงหลักการเกษตรคาร์บอนต่ำ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากฝุ่น PM2.5 และการสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวคิด Waste-to-Value และ Zero Waste ได้อย่างมืออาชีพ

2. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินธุรกิจเกษตรตามแนวทาง BCG Model โดยเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตและของเสีย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

จากสวนมะขาม สู่ฐานข้อมูลพันธุ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

“มะขามหวานเพชรบูรณ์” มีการปลูกและขยายพันธุ์มายาวนานกว่า 100 ปี
แต่รู้หรือไม่ว่า มะขามหวานเพชรบูรณ์ไม่ได้มีเพียงพันธุ์เดียว”

จากการสำรวจแปลงปลูกมะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ เกษตรกรได้เก็บข้อมูลจากแปลงเกษตรกร ดังนี้

13
แปลงเกษตรกร
แปลง

22
พันธุ์ที่รวบรวมได้
พันธุ์

3
กลุ่มพันธุ์
กลุ่ม

บันทึกตำแหน่งแปลงด้วย
ระบบ GPS เพื่อใช้เป็นข้อมูล
อ้างอิงและค้นหาแหล่งพันธุ์

3 กลุ่มพันธุ์มะขามหวานเพชรบูรณ์

กลุ่มที่ 1
พันธุ์การค้า 11 พันธุ์

- ✓ ประกายทอง
- ✓ ประกายเพชร
- ✓ สันติ
- ✓ สันติพิภบาล
- ✓ ศรีสมภู
- ✓ ศรีสมภูทองปลั่ง
- ✓ สิริทอง
- ✓ ยืนยง
- ✓ เพชรบัวทอง
- ✓ ศรีศักดิ์
- ✓ สักทองนา

กลุ่มที่ 2
พันธุ์พื้นเมือง
ที่ป็นอัตลักษณ์ 6 พันธุ์

- ✓ ชมื่นจง
- ✓ ทวาล์ออน
- ✓ น้ำผึ้ง
- ✓ กล้วยตาก
- ✓ เล็กมือนาง
- ✓ ปากตุ๊ก

กลุ่มที่ 3
พันธุ์ใหม่ 5 พันธุ์

- ✓ เพชรชัยปิ่น
- ✓ เพชรชัยเพชร
- ✓ เพชรป่าสัก
- ✓ เพชรน้ำผึ้ง
- ✓ เพชรสายฝน

ความหลากหลายของพันธุ์
คือ ทรัพยากรสำคัญที่ควรได้รับการศึกษา
และอนุรักษ์ไว้ เพื่อประโยชน์
ของจังหวัดเพชรบูรณ์

22 พันธุ์ = 22 คุณค่าที่ต้องรักษา

ตัวอย่างข้อมูลภาพจากการสำรวจพันธุ์

พันธุ์หมื่นจง

พันธุ์ประกายทอง

พันธุ์เพชรชัยเป็ป

ทำไมต้องเก็บรักษาพันธุ์พื้นเมือง?

อาทิ พันธุ์น้ำผึ้ง หวานล่อน ปากตุก และกล้วยตาก มีการปลูกและเก็บรักษาในสวนของเกษตรกรเป็นหลัก และจำหน่ายผลผลิตไม่มากนัก หากไม่ขยายพันธุ์หรือส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ พันธุ์เหล่านี้อาจมีจำนวนลดลงในอนาคต

มะขามหวานหนึ่งฝัก ที่มีเรื่องราวมากกว่าความหวาน

มะขามหวานเพชรบูรณ์ไม่ได้มีคุณค่าเพียงเพราะรสชาติหวานอร่อย แต่ยังสะท้อนถึงภูมิปัญญาของเกษตรกร ความหลากหลายของพันธุ์ และความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพืชที่สืบทอดกันมาช้านาน การค้นพบและบันทึกมะขามหวานถึง 22 พันธุ์ ทำให้เราเห็นว่าภายใต้ส่วนมะขามที่ดูเหมือนธรรมดา ยังมีความหลากหลายทางพันธุกรรมและเรื่องราวของแต่ละพันธุ์ซ่อนอยู่

ที่มา : จลระ ฐิตธองภรดา สุภัทรา ทองวัฒนาเกียรติ นฤพร โสภณเศรษฐ์ วรรณธนา อำนวยพร ปิ่นพิทักษ์ ภูษณภัทร รัชพร เวียงอ่อน ชวนสา แสงตุล บดินทร สอนฤกษา ปาริชาติ อเนกสุข วิษกรณ แสงไชย วิธดา กิ่งสูง พิสิฐรัตน์ เกษมศักดิ์ สายน้ำ อุทัยดี มะลิรัตน์ อุบลวรรณ เพชร บุญสุข หนองบัว นงนารถ ภูมิ ตรีวิชัย วสุธา พระยาศรี ก่ออภัยนัธ เสนาะสำเือง กานมาด ไชยพงษ์ วัฒนา นฤง อรุณทัต ศรัณกุล ภุชนร ศรัณย์ และจิตติภาดา อัญญา. 2567. โครงการวิจัยและพัฒนาวิถีกรรมการจัดการผลิตมะขามหวานเพชรบูรณ์. หน้า 1-34. ใน: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) 2567. กรมวิชาการเกษตร. เรียบเรียง : กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบูรณ์

“ การรักษาพันธุ์มะขามหวาน ไม่ใช่เพียงการรักษาต้นไม้ แต่คือการรักษาความหลากหลายทางการเกษตร ภูมิปัญญาเกษตรกร และมรดกทางการเกษตร ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ”

เพื่อส่งต่อให้คนรุ่นต่อไป ได้ภาคภูมิใจ “มะขามหวานเพชรบูรณ์”

ยกระดับเพิ่มมูลค่า

“มะม่วงโชคอนันต์” สุโขทัย

จากผลผลิตในสวนชุมชน
สู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง BCG

จังหวัดสุโขทัยเดินหน้านำยกระดับพืชเศรษฐกิจท้องถิ่น “มะม่วงโชคอนันต์” มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 21,995 ไร่ (โดยเฉพาะในอำเภอศรีนคร) เพื่อเปลี่ยนผ่านจากเกษตรดั้งเดิมที่พึ่งพาการขายผลสดเพียงอย่างเดียว ไปสู่การสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Model) เพิ่มรายได้และสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชน

เส้นทางกำเนิดและบทเรียน “จากสวนทดลองสู่กลุ่มวิสาหกิจเข้มแข็ง”

จุดเริ่มต้นของมะม่วงโชคอนันต์ในตำบลน้ำชุม อำเภอศรีนคร เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2532 โดย คุณลุงแจ่ม พุ่มกับทิม ได้สังเกตเห็นว่ามะม่วงโชคอนันต์ทนต่อสภาพอากาศแล้ง และติดผลได้ดีตลอดปี จึงเริ่มเสียบยอดกับต้นพันธุ์พื้นเมืองและเปลี่ยนพื้นที่นามาปลูก ต่อมาเมื่อผลผลิตเริ่มเป็นที่ยอมรับและสร้างรายได้หลักแสนบาท ในปี พ.ศ. 2540 เกษตรกรในชุมชนจึงเริ่มหันมาปลูกกันอย่างแพร่หลาย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2556 ได้มีการรวมกลุ่มจัดตั้ง “วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมะม่วงโชคอนันต์บ้านคลองต่าง” นำโดย คุณสายชล จันทรวิโร (ผู้ใหญ่จ้อ) เพื่อแก้ปัญหาด้านราคา วางแผนการผลิตตามแนวคิด “ตลาดนำการผลิต” และเริ่มยกระดับแปลงปลูกให้ได้มาตรฐาน GAP

เปลี่ยนปัญหาเป็นมูลค่าใหม่ “สร้าง 5 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากภูมิปัญญาและนวัตกรรม”

แม้มะม่วงโชคอนันต์จะมีศักยภาพสูง แต่เกษตรกรยังเผชิญความท้าทายจากราคาผลสดที่ผันผวน ผลผลิตบางส่วนไม่ได้ขนาดหรือรูปลักษณะตามเกณฑ์ตลาด และการพึ่งพาช่องทางจำหน่ายเพียงรูปแบบเดียว จังหวัดสุโขทัยจึงเดินหน้าตามแนวคิด “ตลาดนำการผลิต” พร้อมใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

จังหวัดสุโขทัย โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตรล้ำปาง พัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ 5 รายการ

- น้ำมะม่วงโชคอนันต์ ตรา “รินโชค” เติมความสดชื่นจากรสชาติผลไม้ท้องถิ่น
- มะม่วงจืดจืด ตรา “ซิดซิด” ทางเลือกของว่างรสจัดจ้าน
- รุนมะม่วงกรอบหนึบ ตรา “ซิดซิด” ขนบสร้างสรรคจากมะม่วง
- ถ่านไบโอชาร์อัดแท่ง ตรา “คลองต่างเต๋อ” เพิ่มคุณค่าให้ไม้และวัสดุเหลือใช้จากสวน
- สุรากลั่นจากมะม่วงโชคอนันต์ ตรา “รินโชค” อีกก้าวของการแปรรูปผลผลิตสู่สินค้าพรีเมียม

ก้าวต่อไป “เปิดตลาดจริง สร้างแบรนด์เข้มแข็ง เชื่อมชุมชนสู่การค้าอย่างยั่งยืน”

ได้มีการมุ่งทดสอบตลาดผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ ตลาด ณ จุดจำหน่ายจริง (On-ground) ตลาดออนไลน์ (Online Commerce) และ ตลาดธุรกิจกับธุรกิจ (B2B) เพื่อรับฟังความเห็นจากผู้บริโภคและผู้ประกอบการ และนำข้อมูลมาปรับปรุงรสชาติ บรรจุภัณฑ์ มาตรฐาน และกลยุทธ์การตลาดให้ตรงความต้องการมากที่สุด และพร้อมออกสู่ตลาดต่อไป

หัวใจสำคัญ คือการสร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ตั้งแต่การรับซื้อวัตถุดิบในพื้นที่ การควบคุมคุณภาพ การพิจารณาการผลิตแบบ OEM ไปจนถึงการสร้างแบรนด์ให้เป็นกิจจํา

“มะม่วงโชคอนันต์สุโขทัย” จึงไม่ใช่เพียงผลไม้จากสวน แต่เป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจและความภาคภูมิใจของชุมชน ที่กำลังเติบโตจากรากฐานเกษตรกรรม สู่ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่เพิ่มรายได้ กระจายโอกาส และวางอนาคตของเกษตรกรสุโขทัยให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

12 สินค้าเกษตรดาวเด่น

นครศรีธรรมราช: พลิกโฉมเกษตรหมู่บ้าน ปี 2569

ยกระดับเกษตรอัตลักษณ์สู่มาตรฐานสากล ด้วยนวัตกรรมและการตลาดทันสมัย

กลุ่มสินค้ามูลค่าเพิ่ม และสินค้า GI

มังคุดเขาคีรีวง (GI)

จุดเด่น (STRENGTHS)

รสเปรี้ยวอมหวาน เนื้อขาวเนียน ฟูอวบ ฉ่ำน้ำ

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การแปรรูป (มังคุดคัต แยม) เพิ่มผลผลิตต่อไร่

กลุ่มสินค้ามูลค่าเพิ่ม และสินค้า GI

ปลาตุกร้า

จุดเด่น (STRENGTHS)

รสออกฝาด "เหมือนปลานิล" เนื้อนุ่ม กลิ่นหอม เนื้อปรั่งสุก

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การยืดอายุ การเก็บรักษา การขยายสู่ตลาดออนไลน์

กลุ่มสินค้ามูลค่าเพิ่ม และสินค้า GI

ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง

(ผ้าผึ้งโพรงไทย และผ้าผึ้งชันโรง)

จุดเด่น (STRENGTHS)

สารต้านอนุมูลอิสระเข้มข้น รสชาติหวานอมเปรี้ยว มีราคาสูง

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : องค์กรความรู้ในการพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์

กลุ่มพืชอาหารและสมุนไพรวัตถุดิบ

เครื่องแกงใต้

จุดเด่น (STRENGTHS)

รสชาติเข้มข้น มีกลิ่นลูกตำป้อ

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การยืดอายุ การเก็บรักษา การแปรรูป น้ำแกงสำเร็จรูป เครื่องแกงอัดก้อน

กลุ่มพืชอาหารและสมุนไพรวัตถุดิบ

ข้าวอัตลักษณ์พื้นเมือง

จุดเด่น (STRENGTHS)

ความหลากหลายทางสายพันธุ์ โภชนาการสูง (เส้นน้ำตาลต่ำ)

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ การลดต้นทุน

กลุ่มพืชอาหารและสมุนไพรวัตถุดิบ

กะทือและข่าป่า

จุดเด่น (STRENGTHS)

พืชสมุนไพรพื้นถิ่น มีคุณลักษณะเฉพาะตัว (มีงานวิจัย)

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การยืดอายุ การเก็บรักษา การต่อยอดพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

กลุ่มพืชอาหารและสมุนไพรวัตถุดิบ

เห็ดแปรรูป

จุดเด่น (STRENGTHS)

เกษตรกรมีความชำนาญสูง มีการแปรรูปเป็นน้ำพริก

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การยืดอายุ การเก็บรักษา การพัฒนารสชาติ การแปรรูป การตลาดออนไลน์

กลุ่มพืชและสัตว์เศรษฐกิจหลัก

ปาล์มน้ำมัน

จุดเด่น (STRENGTHS)

มุ่งสู่มาตรฐานโลก RSPO และการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การลดต้นทุน การเพิ่มความสามารในการแข่งขัน

กลุ่มพืชและสัตว์เศรษฐกิจหลัก

ทุเรียนนอกฤดู

จุดเด่น (STRENGTHS)

ทุเรียนนอกฤดู และควบคุมได้เปรียบทางภูมิศาสตร์แบบภูเขาและต้นน้ำ

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การทำทุเรียนคุณภาพพรีเมียม การลดต้นทุน การป้องกันทุเรียนอ่อน การแปรรูป

กลุ่มพืชและสัตว์เศรษฐกิจหลัก

มะพร้าวผลแก่

จุดเด่น (STRENGTHS)

ผลผลิตคุณภาพในพื้นที่ชายฝั่ง และภูมิปัญญาการทำหัตถกรรมจากกะลา

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การพัฒนาผลผลิต การแปรรูป การลดต้นทุน

กลุ่มพืชและสัตว์เศรษฐกิจหลัก

โกโก้คุณภาพ

จุดเด่น (STRENGTHS)

มีผลผลิตคุณภาพดี

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : ขาดเครื่องมือเครื่องจักร ในการแปรรูป เป็นเครื่องต้น ช็อคโกแลต

กลุ่มพืชและสัตว์เศรษฐกิจหลัก

แพะ

จุดเด่น (STRENGTHS)

มีการจัดการฟาร์ม ส่งผลให้คุณภาพของเนื้อแพะ ค่อนข้างดี

สิ่งที่ต้องการพัฒนา : การลดต้นทุน การจัดทำบัญชี และการพัฒนาฟาร์ม

ประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด

ตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด

นายชาญ ไชยศิริ
ประธานกลุ่มตลาดเกษตรกร
จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อมูลพื้นฐาน

- เกษตรกรผู้จำหน่ายสินค้า จำนวน 34 ราย
- สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- มีการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในพืชผักและผลไม้
- มีสินค้าปลอดภัยหลากหลายชนิดให้ผู้บริโภคได้เลือกซื้อ
- จำหน่ายสินค้าทุกวันศุกร์, เสาร์, วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์
- บริเวณหน้าห้างบิ๊กซี อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

Scan me. !!

จุดแข็งของกลุ่ม

- กลุ่มเกษตรกรและคณะกรรมการมีความเข้มแข็ง
- และมีการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง
- สถานที่จำหน่ายสินค้าตั้งอยู่ในทำเลที่มีศักยภาพ ผู้บริโภคเข้าถึง
- สถานที่จำหน่ายได้ง่าย (หน้าห้างบิ๊กซี ร้อยเอ็ด)
- ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่ม

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้ตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแหล่งรวมสินค้าปลอดภัยได้มาตรฐานให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าเกษตรปลอดภัยได้อย่างตรงความต้องการ ซึ่งมีแนวทางการบูรณาการขับเคลื่อน ดังนี้

➤ สำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่กลุ่มตลาดเกษตรกรและดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ และกฎระเบียบการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกกลุ่มตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ดโดยมุ่งเน้นให้เกิด "ความปลอดภัยของผู้บริโภค" ควบคู่ไปกับ "การยกระดับมาตรฐานตลาด" และการนำสมาชิกไปศึกษาดูงาน เพื่อให้ได้รับความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม และที่สำคัญได้มีการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในพืชผัก/ผลไม้ เพื่อนำผลการตรวจวิเคราะห์ที่ได้มาแสดงให้ผู้บริโภคได้รับทราบ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสินค้าเกษตรที่จำหน่ายในตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ดมีความปลอดภัย

➤ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการตรวจรับรองแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน ภายใต้โครงการส่งเสริมการบริโภคและใช้วัตถุดิบสินค้า Q ให้แก่ผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมมอบป้ายรับรองให้แก่แผงร้านค้าที่ผ่านการรับรอง และมอบปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนให้แก่กลุ่ม

โดยจะได้มีการพัฒนาเกษตรกรเกี่ยวกับทักษะด้านดิจิทัล และการเพิ่มจำนวนเกษตรกรที่จำหน่ายสินค้าออนไลน์ รวมทั้งการเพิ่มกลุ่ม YSF/SF เข้าสู่ตลาดเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มฯ สามารถตอบโจทย์ผู้บริโภคที่รักสุขภาพได้มากยิ่งขึ้น

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด 043-515-862-4

จังหวัดสงขลา มะม่วงเบา "สินค้า GI"

ประวัติความเป็นมา

มะม่วงเบาสงขลา

ในสมัยก่อนแต่ละบ้านในพื้นที่มีต้นมะม่วงเบาเกือบทุกบ้าน โดยสันนิษฐานว่าเริ่มปลูกที่อำเภอสิงหนคร เป็นเวลากว่า 100 ปีมาแล้ว เป็นที่รู้จักมากขึ้นเมื่อมีกลุ่มคนจีนฝั่งอำเภอเมือง มั่งเรือแจวข้ามปาก มาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับฝั่งสิงหนคร ซึ่งสมัยนั้นนิยมรับประทาน มะม่วงเบาผลสุกมากกว่าผลดิบ ลักษณะการปลูกมะม่วงเบาในสมัยนั้น นิยมปลูกไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน แผลงพื้นที่อาณาเขตที่ดินของตนเอง และสร้างความร่มรื่นเท่านั้น หลังจากการก่อสร้างสะพานเชื่อมสุสานท่าเรือ การเดินทางระหว่างจังหวัด เกาะยอ และหาดใหญ่ มีความสะดวกมากขึ้น ทำให้การค้าขายคึกคักขึ้น เริ่มมีพ่อค้าคนกลางรับซื้ออาหารทะเล ผลผลิตทางการเกษตร และมะม่วงเบามาขายในตลาดขนาดใหญ่

ชาวบ้านอำเภอสิงหนครและอำเภอใกล้เคียงเริ่มมีการปลูกมะม่วงเบามากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเรียกว่า "มะม่วงเบาสงขลา" กลุ่มชาวบ้านจึงได้รวมตัวกันแปรรูปผลผลิตจากมะม่วงเบา ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ทั้งยังสามารถช่วยแก้ปัญหามะม่วงเบา ค้นตลาดได้อีกด้วย แต่จะมีการปลูกมากในด้านสมุทรสาคร เพราะ โดยเฉพาะ อำเภอสิงหนคร มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดกว่า 2,000 ไร่

คำนิยาม

มะม่วงเบาสงขลา "สินค้า GI"

มะม่วงเบาสงขลา (Songkhla Mini Mango หรือ Ma-Muang Bow Songkhla) หมายถึง มะม่วงเบาผลสด มะม่วงเบาแช่อิ่ม มะม่วงเบาตากแห้ง ซึ่งเตรียมจาก ผลมะม่วงเบาสด ผลขนาดเล็ก ทรงกลมแกมรี ก้านช่อสั้น ผิวขรุขระ เปลือกบางสีเขียวอ่อน กลิ่นหอมแรง น้ำยางใส มีรสชาติเปรี้ยว เนื้อสีขาวแน่นและกรอบ

ปลูกในพื้นที่ตามสมุทรสาครซึ่งประกอบด้วย อำเภอสิงหนคร อำเภอท่งพระ อำเภอกระเสสินธุ์ และอำเภอระโนด โดยสามารถแปรรูปในทุกอำเภอ ของจังหวัดสงขลา

ขอบเขตที่ตั้งและ การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์ ขอบเขตพื้นที่การปลูก มะม่วงเบาสงขลา ครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสิงหนคร อำเภอท่งพระ อำเภอกระเสสินธุ์ และอำเภอระโนด และมีขอบเขต พื้นที่การแปรรูปมะม่วงเบาสงขลาครอบคลุมทั้งจังหวัดสงขลา

การพิสูจน์แหล่งกำเนิด มะม่วงเบาสงขลา ต้องมีการปลูก และแปรรูปในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น กระบวนการปลูกและแปรรูปจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า มะม่วงเบาสงขลา รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

- ผู้ขอขึ้นทะเบียน : จังหวัดสงขลา
- ที่อยู่ : ศาลากลางจังหวัดสงขลา ตำบลบ่อียง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 900000
- เลขที่คำขอ 63100256 ทะเบียนเลขที่ สข 65100190
- วันที่ขึ้นทะเบียน : 14 ตุลาคม 2563

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงเบาสงขลา

ทะเบียนเลขที่ สข 65100190

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงขอแจ้งให้ทราบ
ทางเอกสารที่ ส.พ. 2546 ภายใต้คำขอสงวนไว้ในเอกสาร 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ. 2534 เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2545
กรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ จึงขอแจ้ง

ให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมะม่วงเบาสงขลา พ.ศ.พ. 63100256 ทะเบียนเลขที่
สข 65100190 ซึ่งมีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้ว

จึงนี้ ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 14 ตุลาคม 2563

ประกาศ ณ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2563

อรรถสิทธิ์ ธีระบุรินทร์
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
มะม่วงเบาสงขลา ทะเบียนเลขที่ สข 65100190
<https://www.moac.go.th/189k8>

ร.กษ.
สงขลา

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา
สงขลา 900000 โทร 074 313904 โทรสาร 074 4883645

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา

<https://www.opsmoac.go.th/songkhla/home>

saraban_ska@opsmoac.go.th

074 313904, 086 4883645

ระยะปลูก เกษตรกรใช้ปลูก มีตั้งแต่ระยะ 4 X 6 เมตร ระยะ 6 X 6 เมตร ระยะ 8 X 6 เมตร และระยะ 8 X 8 เมตร ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของพื้นที่

การบรรจุสินค้าลงในกล่อง ราชพฤกษ์เขียนบนฉลากให้ไว้ระบุขนาดตัวว่า "มะม่วงแปงสงขลา" หรือ **SONGKHLA MINI MANGO** หรือ **MA-MUANG BAW SONGKHLA** ระบุชื่อที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้าที่สามารถติดต่อได้

มะม่วงเบาดองเกลือ ใช้มะม่วงเบาผลสดอ่อน
ไม่บดกเปลือก นำมาคั้นออก และผ่าครึ่ง เนื้อสีเหลือง
อมน้ำตาล เนื้อกรอบ รสชาติเปรี้ยว เค็ม

1. นายออนไลน์ หรือ Page Facebook ของกลุ่มเกษตรกร
2. งานเกษตรกรรมต่างๆ และงานพอเพียงจังหวัดสงขลา
3. พ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้าต่างถิ่น กลุ่มแปรรูป ผู้บริโภค
4. ผู้ประกอบการ ตลาดทั่วไป

สินค้า GI สมุทรสงคราม อัตลักษณ์แห่งถิ่น สร้างคุณค่า สร้างรายได้ สู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับการเกษตร ประมง และการแปรรูปผลผลิตมายาวนาน จนเกิดเป็นสินค้าที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง หนึ่งในกลไกสำคัญที่ช่วยยืนยันถึงความโดดเด่นดังกล่าว คือ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI (Geographical Indication) ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่าง “ธรรมชาติ” และ “มนุษย์” โดยสภาพภูมิศาสตร์และภูมิปัญญาของคนในพื้นที่ร่วมกันทำให้สินค้าเกิดคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากแหล่งอื่น

สินค้า GI อัตลักษณ์แห่งสมุทรสงคราม

1 ส้มโอขาวใหญ่สมุทรสงคราม

ผลค่อนข้างใหญ่ เนื้อสีขาวอมเหลือง รสหวานถึงอมเปรี้ยว เล็กน้อย มีน้ำมากแต่ไม่แฉะ และส่วนใหญ่มีเมล็ดลีบ (ไม่มีเมล็ด) เก็บได้นานเป็นเดือนหลังการเก็บเกี่ยว

2 ลิ้นจี่คอมพิวเตอร์สมุทรสงคราม

ผลรูปไข่หรือรูปหัวใจ สีแดงสด กลิ่นหอมหวาน หวานถึง เนื้อแดง รสชาติหวานฉ่ำ อัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ที่เป็นที่ต้องการของตลาด

3 พริกบางช้าง

โคนผลใหญ่ ปลายเรียว เนื้อหนา เมล็ดน้อย ผิวเรียบมัน รสเผ็ดไม่มาก เหมาะทั้งการบริโภคและการแปรรูป

4 ปลาทุบแก้มกลอง

ลักษณะตัวกว้างแบน สันผิวขาวเงินมันวาว เมื่อผ่านการนึ่งเนื้อละเอียด นุ่ม แน่น หอม มัน นิยมบรรจุในช่อง “หน้าอก คอหัก” เป็นปลาเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด

5 เกลือสมุทรแม่กลอง

เกิดจากการนำน้ำทะเลมาตากในแปลงนาให้ระเหย จนตกผลึก เป็นภูมิปัญญาการทำนาเกลือที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

6 น้ำตาลมะพร้าวแม่กลอง

ผลิตจากน้ำหวานของดอกมะพร้าว แปรรูปเป็นน้ำตาลสด น้ำตาลมะพร้าวก้อน ไซรัป และน้ำตาลผง รสหวาน มัน หอมละมุน

“สินค้า GI ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องหมายรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า แต่คือเรื่องราวของคนพื้นที่ ภูมิปัญญา และคุณภาพที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน”

การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากทุกภาคส่วน มุ่งให้สินค้าอัตลักษณ์ของจังหวัดก้าวจาก “ของดีประจำถิ่น” สู่สินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ด้วยการพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป การตลาด และการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกร ชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดสมุทรสงครามอย่างยั่งยืน

ขับเคลื่อนสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ ขับเคลื่อนโครงการ “สินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง” ด้วยแนวทาง “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ผ่านกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ การแปรรูป และการตลาด

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

สนับสนุน “ส้มโอขาวใหญ่” อำเภออัมพวา พัฒนาเป็นแหล่งศึกษาฐาน และท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างรายได้ให้ชุมชน

สนับสนุน “เกลือสมุทร” ปีงบประมาณ 2569 ร่วมวิเคราะห์ต้นทุน วางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการแปรรูปเป็นสบูเกลือ เกลือขัดผิว และแบ่งเกลือจืด เพิ่มมูลค่าสู่สินค้า OTOP ของจังหวัด

จัดประชุมจัดทำแผนพัฒนาสินค้าเกลือสมุทร และลงพื้นที่ร่วมกับเกษตรกรทำนาเกลือ วางแนวทางพัฒนาอย่างเป็นระบบ

สนับสนุนผู้ประกอบการปลาทุบ ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุน และเชื่อมโยงตลาด พัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาทุบแปรรูปให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่ม

วงศ์สมุทรสงคราม
ภูมิปัญญาเลอค่า
พัฒนาสู่อนาคตที่ยั่งยืน

แหล่งที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา (<https://www.ipthailand.go.th/th/gi.html>)
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม
(<https://www.opsmoac.go.th/samutsongkhram-home>)

"ปลากัดไทยจากอัตลักษณ์สู่โอกาสในตลาดพรีเมียมยุโรป"

"ปลากัดไทย" เป็นสัตว์น้ำสวยงามที่ผูกพันกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของคนไทยมาอย่างยาวนาน จากปลากัดที่พบในธรรมชาติ ได้รับการคัดเลือกและพัฒนาสายพันธุ์จนมีความหลากหลายทั้งด้านสี สัน ลวดลาย รูปทรง และลักษณะครีบก้น เป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้เลี้ยงและนักสะสมในต่างประเทศ และปัจจุบันปลากัดไทยได้รับการกำหนดให้เป็นสัตว์น้ำประจำชาติ สะท้อนถึงคุณค่าด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาไทย ขณะเดียวกันยังเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูงในตลาดต่างประเทศ

ตลาดปลาสวยงามเป็นธุรกิจระหว่างประเทศที่มีผู้ผลิตและผู้ส่งออกสำคัญหลายประเทศ โดยข้อมูลการค้าปี 2024 ในหมวดปลาสวยงามมีชีวิต (HS 030110) ระบุว่า ญี่ปุ่นมีมูลค่าส่งออกประมาณ 48.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อินโดนีเซีย 40.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ 32.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และไทย 19.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่สหภาพยุโรปมีมูลค่านำเข้าประมาณ 55.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยนำเข้าจากไทยราว 4.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสะท้อนภาพรวมของตลาดและการแข่งขันในอุตสาหกรรมปลาสวยงามระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทย ในปี 2567 มีมูลค่าการส่งออกสัตว์น้ำสวยงามมากกว่า 1,000 ล้านบาท โดยปลากัดมีมูลค่าการส่งออกประมาณ 400 ล้านบาท และเป็นหนึ่งในสินค้าสำคัญของกลุ่มสัตว์น้ำสวยงามของไทย ขณะที่ในปี 2568 ตลาดสหภาพยุโรปมีสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 12.43 ของปริมาณ และร้อยละ 15.90 ของมูลค่าการส่งออกปลากัดไทยทั้งหมด สะท้อนถึงโอกาสในการยกระดับปลากัดไทยสู่ตลาดที่มีความสำคัญกับคุณภาพ ความโดดเด่น และมูลค่าเพิ่มของสินค้า

โอกาสดังกล่าวปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมจากการที่สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำสหภาพยุโรป (สพข. สหภาพยุโรป) ร่วมกับกรมประมง สมาคมปลากัดไทย และผู้ประกอบการไทย นำปลากัดคุณภาพและปลากัดสายพันธุ์พิเศษเข้าร่วมงาน Aqua Expo XXL 2026 ระหว่างวันที่ 17-19 เมษายน 2569 ณ เมือง Hamm สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งเป็นงานด้านอควาเรียมขนาดใหญ่ของเยอรมนี ภายในงานมีการประกวด German Betta Contest 2026 และกิจกรรมที่เชื่อมโยงผู้เลี้ยง ผู้เพาะพันธุ์ ผู้ค้า และผู้ประกอบการในตลาดยุโรป

การเข้าร่วมงานครั้งนี้ นอกจากการจัดแสดงและประชาสัมพันธ์จุดเด่นและอัตลักษณ์ของปลากัดไทยแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญในการสำรวจตลาดและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ประกอบการในพื้นที่จริง ทั้งการนำเสนอจุดเด่นของปลากัดไทย การประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ความเป็นไทย การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ประกอบการ และการสำรวจความต้องการของผู้เข้าชมงาน โดยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 83.9 เป็นผู้เลี้ยงปลาสวยงาม ร้อยละ 54.8 มีการนำเข้าสินค้าจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และร้อยละ 64.5 มีความสนใจนำเข้าปลากัด นอกจากนี้ การหารือกับผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า และผู้จัดประกวดจากเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และประเทศอื่นในยุโรป ยังช่วยให้ฝ่ายไทยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มตลาด ช่องทางจำหน่าย และข้อจำกัดด้านการนำเข้าและโลจิสติกส์สัตว์น้ำมีชีวิต

ตลาดยุโรปยังมีความน่าสนใจสำหรับผู้เลี้ยงปลาสวยงามที่นำเสนอ โดยข้อมูลของสหพันธ์อุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงแห่งยุโรป (FEDIAF) ระบุว่า มีตู้เลี้ยงปลาในสหภาพยุโรปราว 8.8 ล้านตู้ กระจายอยู่ในหลายประเทศ เช่น เยอรมนี อิตาลี ฝรั่งเศส สเปน และเนเธอร์แลนด์ ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความพิจารณาศักยภาพของแต่ละประเทศ ทั้งในด้านกลุ่มผู้เลี้ยงเฉพาะทาง เครือข่ายผู้นำเข้า และระบบกระจายสินค้า มากกว่ามองยุโรปเป็นตลาดเดียวกันทั้งหมด

อย่างไรก็ดี การแข่งขันในตลาดพรีเมียมมิได้พิจารณาเพียงความสวยงามของปลา แต่รวมถึงมาตรฐานการผลิต สุขภาพสัตว์ ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งออก และประสิทธิภาพของระบบการค้าด้วย ตัวอย่างเช่น สิงคโปร์มีระบบใบอนุญาตผู้ประกอบการ การดำเนินพิธีการผ่าน TradeNet และ AVS Quality Assurance Scheme (AQUAS) เพื่อสนับสนุนการควบคุมคุณภาพ สุขอนามัย และการปฏิบัติตามเงื่อนไขของประเทศคู่ค้า ขณะเดียวกัน การนำเข้าสัตว์น้ำมีชีวิตเข้าสู่สหภาพยุโรปอยู่ภายใต้กฎหมายและข้อกำหนดด้านสุขภาพสัตว์ ซึ่งรายละเอียดอาจแตกต่างกันตามชนิดสัตว์ สถานะสุขภาพสัตว์ และประเทศสมาชิกปลายทาง ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องตรวจสอบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องก่อนการส่งออก

ผลการดำเนินโครงการของ สพข. สหภาพยุโรป ยังพบว่า การส่งออกปลากัดไทยไปยังตลาดยุโรปมีข้อจำกัดด้านจำนวนผู้ให้บริการขนส่งสัตว์น้ำมีชีวิต ส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์อยู่ในระดับสูง ประกอบกับการเข้าถึงตลาดยังพึ่งพาผู้นำเข้าในประเทศปลายทางเป็นสำคัญ จึงเป็นความท้าทายต่อการขยายช่องทางจำหน่ายและการเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง ด้วยเหตุนี้ การยกระดับปลากัดไทยสู่ตลาดพรีเมียมจึงควรก้าวจากการขายความสวยงาม ไปสู่ การขายความสวยงามที่ตรวจสอบได้ โดยนอกจากการพัฒนาสีสัน รูปทรง และลักษณะเด่นให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแล้ว ควรให้ความสำคัญกับมาตรฐานการเพาะเลี้ยง สุขภาพสัตว์ ระบบตรวจสอบย้อนกลับ การบรรจุและขนส่งที่เหมาะสม ตลอดจนการพัฒนาเครือข่ายผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และกลุ่มผู้เลี้ยงเฉพาะทางในยุโรปอย่างต่อเนื่อง

ขณะเดียวกัน จุดแข็งของปลากัดไทย คือ เรื่องราวความเป็นไทย ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาการเพาะเลี้ยง ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาสายพันธุ์ และสถานะสัตว์น้ำประจำชาติ ซึ่งสามารถนำมาใช้สร้างมูลค่าในฐานะส่วนหนึ่งของ Soft Power ไทยได้ แนวทางในระยะต่อไปจึงควรเป็นการพัฒนา Soft Power ควบคู่ Standard Power โดยใช้อัตลักษณ์และเรื่องราวสร้างความสนใจ ขณะที่มาตรฐานการเพาะเลี้ยง สุขภาพสัตว์ ระบบตรวจสอบย้อนกลับ และโลจิสติกส์ทำหน้าที่สร้างความเชื่อมั่น พร้อมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้เพาะเลี้ยง ผู้ส่งออก และพันธมิตรทางการค้าในต่างประเทศ

หากประเทศไทยสามารถเชื่อมโยง อัตลักษณ์ของปลากัดไทย มาตรฐานสินค้า ระบบโลจิสติกส์ และเครือข่ายตลาด เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ปลากัดไทยย่อมมีโอกาสก้าวจากสัตว์น้ำสวยงามที่เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ไปสู่ สินค้าเกษตรพรีเมียมที่สร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการไทยอย่างยั่งยืน พร้อมยกระดับชื่อ Thai Betta ให้เชื่อมโยงกับทั้ง ความสวยงาม คุณภาพ มาตรฐาน และความเป็นไทย